

Міністерство освіти і науки України
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії
Валентина ЯКУБІВ

«18» травня 2026 р.

ПРОГРАМА

з української мови

для проведення індивідуальної усної співбесіди замість НМТ для вступників на основі повної загальної середньої освіти, НРК 5 та вступників, які здобули вищу освіту та вступають на перший рік навчання для здобуття освітнього ступеня бакалавра за неспорідненою спеціальністю, осіб, які не менше одного року здобувають освітній ступінь бакалавра і виконують у повному обсязі навчальний план, для здобуття освітнього ступеня бакалавра за іншою спеціальністю в Університеті

Розглянуто та схвалено

на засіданні Приймальної комісії

Карпатського національного

університету імені Василя Стефаника

Протокол № 4 від 18 травня 2026 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою індивідуальної усної співбесіди з української мови є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем «бакалавра» під час прийому на навчання до Карпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2026 році.

Наведений перелік питань, які виносяться на співбесіду, дасть можливість вступникові систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу під час підготовки до усної співбесіди.

Перелік рекомендованої літератури допомагатиме у пошуку і підборі джерел для підготовки до співбесіди.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Фонетика. Графіка. Орфоенія. Орфографія. Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування *у-в, і-й*. Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [є], [и], [о] в коренях слів. Сполучення *йо, ьо*. Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис *н* та *nn* у прикметниках і дієприкметниках, *не* з різними частинами мови.

Розділ 2. Лексикологія. Фразеологія. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.

Розділ 3. Будова слова. Словотвір. Будова слова. Спільнокореневі слова й форми того самого слова.

Розділ 4. Морфологія.

4.1. Іменник. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Незмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок іменників (на прикладі етикетних формул звертань *пане полковнику, сестро Олено, друже Сергію, Інно Вікторівно* і под.).

4.2. Прикметник. Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням (якісні, відносні, присвійні). Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення. Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників.

4.3. Числівник. Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників на позначення часу й дат.

4.4. Займенник. Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Правопис неозначених і заперечних займенників.

4.5. Дієслово. Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Вид дієслова (доконаний і недоконаний). Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на *-но*, *-то*). Безособове дієслово. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на *-но*, *-то*. Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот.

4.6. Прислівник. Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів порівняння. Правопис прислівників на *-о*, *-е*, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

4.7. Службові частини мови. Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови. Частка як службова частина мови. Правопис часток.

4.8. Вигук. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Розділ 5. Синтаксис.

5.1. Словосполучення. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.

5.2. Речення. Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

5.2.1. Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком.

5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот.

5.2.3. Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

5.2.4. Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, їхнє значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

5.2.5. Складне речення. Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

5.2.5.1. Складносурядне речення. Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні.

5.2.5.2. Складнопідрядне речення. Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних частин: означальні,

з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них.

5.2.5.3. Безсполучникове складне речення. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

5.2.5.4. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому.

5.3. Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки, в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

Розділ 6. Стилїстика. Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно- діловий, публіцистичний), їх основні ознаки, функції.

Розділ 7. Розвиток мовлення. Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат; мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення. Тема й основна думка висловлення. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О. М., Блажко М. Б. Українська мова та література: довідник. Завдання в тестовій формі. І частина. Київ: Грамота, 2022. 497 с.
2. Авраменко О. М. Українська мова. Завдання у форматі НМТ. Харків: Талант, 2025. 128 с.
3. Білецька О. Українська мова. Комплексна підготовка до НМТ/ЗНО 2026. Київ: Підручники й посібники, 2025. 528 с.
4. Грещук В. В., Бачкур Р. О., Джочка І. Ф., Пославська Н. М. Нариси з основоцентричної дериватології / за ред. Василя Грещука. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2017. 348 с.
5. Джочка І. Ф., Ципердюк О. Д. Сучасна українська мова. Практична морфологія: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. 588 с.
6. Дрогомирецький П. П., Пена Л. І. Вступ до мовознавства: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Фоліант, 2015. 102 с.
7. Заболотний В. В., Заболотний О. В. Українська мова: підр. для 8-го класу закл. заг. сер. освіти / В. В. Заболотний, О. В. Заболотний. Київ: Генеза, 2025. 288 с.

8. Заболотний О., Заболотний В. Українська мова: підручник для 6-го класу закл. заг. сер. освіти / О. Заболотний, В. Заболотний. Київ: Генеза, 2023. 272 с.
9. Заболотний О., Заболотний В. Українська мова : підручник для 7-го класу закл. заг. сер. освіти / О. Заболотний, В. Заболотний. Київ: Генеза, 2024. 272 с.
10. Заболотний О., Заболотний В. Українська мова і література. ЗНО / 2026. Комплексне видання. Київ: Літера ЛТД, 2025. 144 с.
11. Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: навч. посібник. 3-тє вид., стереотипне. Київ: Вища школа, 2001. 272 с.
12. Мельничайко В. Я. Українська мова. Довідник для учнів та абітурієнтів: Навч. посібник. Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2004. 368 с.
13. Мілянєвський Е. Шкільний довідник з української мови. 5-11 клас. Тернопіль : Підручники і посібники, 2004. 208 с.
14. Плющ М.Я., Грипас Н.Я. Граматика української мови в таблицях: Навч. посібник. Київ : Вища школа, 2004. 164 с.
15. Передрій Г. Р., Скуратівський Л. В., Шелехова Г. Т., Остаф Я. І. Рідна мова: підручник для 5-го класу / 5-те вид. Київ : Освіта, 1996. 287 с.
16. Передрій Г. Р., Скуратівський Л. В., Шелехова Г. Т., Остаф Я. І. Рідна мова: підручник для 6-го класу. Київ : Освіта, 1996. 286 с.
17. Передрій Г. Р., Скуратівський Л. В., Шелехова Г. Т., Остаф Я. І. Рідна мова: Проб. підруч. для 7-го класу. Київ : Освіта, 1994. 287 с.
18. Пітель В. І., Пітель В. М. Українська мова. Збірник тестів із синтаксису та пунктуації. Друге видання, перероблене і доповнене. Івано-Франківськ: видавець Кушнір Г. М., 2017. 251 с.
19. Полюга Л.М. Словник антонімів української мови. Київ : Довіра, 1999. 275 с.
20. Полюга Л.М. Словник синонімів української мови. Київ : Довіра, 2001. 476 с.
21. Семенюк О. А. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Орфоєпія. Графіка. Орфографія: збірник вправ і завдань. Друге видання, доповнене і перероблене. Івано-Франківськ: видавець Голіней О. М., 2018. 168 с.
22. Скуратівський Л. В., Шелехова Г. Т., Остаф Я. І. Рідна мова: Підруч. для 8-го класу. Київ : Освіта, 1996. 175 с.
23. Ткачук Т. П. Українська мова. Довідник для старшокласників та абітурієнтів. навч. посібник. Тернопіль: Навч. книга Богдан, 2004. 144 с.
24. Ципердюк О. Д. Текст як об'єкт мовного редагування: інструктивно-методичні матеріали до практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни. Івано-Франківськ: Голіней О. М., 2020. 150 с.
25. Український правопис. Київ: Наукова думка, 2020. 240 с.

26. Шелехова Г. Т., Скуратівський Л. В. Рідна мова: підручник для 9 кл. Київ : Освіта, 2001. 256 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника.